

**Iluminovizija – strategije svjetla
mikrosimpozij, Šibenik 1-2.srpnja 2017**
**Illuminovision – Strategies of Light
micro-symposium, Šibenik July 1-2, 2017**

Koncept i organizacija:
Udruga za interdisciplinarna i interkulturalna istraživanja
u suradnji sa Soba DAŠ-Društvo arhitekata Šibenika

Podrška:
Ministarstvo kulture RH

Concept and organization:
Association for Interdisciplinary and Intercultural Research
in cooperation with SOBA DAŠ-Society of Šibenik Architects

Support:
Ministry of Culture of the Republic of Croatia

Simpozij je besplatan i otvoren za javnost, ali zbog ograničenog broja mjesta molimo prijavu s imenom i prezimenom na:

//

Symposium is free of charge and open to public but because of spatial restrictions please send us your name at:

office@uiii.org

Sažetak

Iluminovizija je projekt koji je inspiriran Šibenikom, jednim od prvih gradova na svijetu u kojem je uspostavljena opskrba električnom energijom. Ta gotovo anegdotalna činjenice gotovo da nije prisutna u dominantnom narativu o gradu, koji se sada samopredstavlja isključivo kao grad srednjovjekovne baštine, zanemarujući tako nedavni historijat svoje modernizacije. U tom smislu u prvoj fazi projekta Iluminovizija u 2017. godini, u okviru simpozija "**Iluminovizija – strategije svjetla**" pitanje koje postavljamo nužno je i političko pitanje: što osvijetljavamo, koje segmente gradskosti akcentuiramo, zašto i kako. Uz to, simpozij se bavi i fenomenom koji je neposredno vezan za elektrifikaciju, a to je kinofikacija. U suradnji s lokalnom grupom arhitekata okupljenom oko Sobe DAŠ (Društva arhitekata Šibenika) mapirati ćemo kino-prostore, uočiti njihovu poziciju u gradskom tkivu i njihove transformacije.

Namjera projekta **Iluminovizija** je potaknuti inovativne procese artikulacije svjetla u javnom prostoru kroz format festivala ali i kroz interdisciplinarnu suradnju raznih profesija koje se bave našim odnosom spram okoliša, u ovom slučaju jedinstvenog Šibenika.

Udruga za interdisciplinarna i interkulturalna istraživanja

//

Abstract

Illuminovision is a project inspired by Šibenik, one of the first cities in the world where electrical energy power supply was established. This almost anecdotal fact is virtually non-existent in the dominant narrative of the city, which is now self-representing itself exclusively as a city of medieval heritage, neglecting the recent history of its modernization.

In this regard, in the first phase of the Illuminovision project in 2017, within the symposium "**Illuminovision – Strategies of Light**", the question we are posing is also a political question: what do we highlight, which segments of the city are accentuated, why and how. In addition, the symposium also deals with a phenomenon that is directly related to electrification, which is the emergence of the cinematic city. In cooperation with a local group of architects gathered around the Soba DAŠ, we are going to map the cinemas, notify their position in urban fabric and their transformation.

The intention of **Illuminovision** is to incite innovative processes of articulation of light in public space via the format of the festival but also via the interdisciplinary collaboration of various professions which tackle our relation to the environment, in this case the environment being the unique city of Šibenik.

Association for Interdisciplinary and Intercultural Research

Program (na engleskom jeziku//in English)

Subota 1.7.2017. // Saturday July 1, 2017

9.30 – 12.00 Šetnja Šibenikom//Šibenik Walk

voditelj / Guide: Jure Knežević (simultano prevođenje na engleski jezik // consecutive interpretation to English)

Šetnja Šibenikom koju vodi Jure Knežević upoznati će nas s osnovama urbane geneze modernog Šibenika, s naročitim naglaskom na djelo Šibenčana Ivo Vitića, čija se 100-godišnjica rođenja obilježava ove godine, te na iz gradske jezgre nestalu kinematografsku infrastrukturu.

Jure Knežević mag.ing.arch. Diplomirao je 2013. godine na Fakultetu građevne arhitekture i geodezije. Od tada kontinuirano radi u struci na zadacima projektiranja. Aktivan član Društva arhitekata Šibenik, te sudjeluje u radu sekcije mladih arhitekata SOBA DAŠ kroz radionice, predavanja te u ostalim aktivnostima društva.

//

Šibenik Walk, guided by Jure Knežević, is going to give us the basic introduction into the urban genesis of modern Šibenik, emphasizing the oeuvre of Šibenik born architect Ivo Vitić, as well as the cinema infrastructure that vanished from the centre of the city.

Jure Knežević mag.ing.arch. graduated in 2013 from the Faculty of Architecture and Geodesy. Since then he has been working in the profession, mostly designing. An active member of the Society of Architects of Šibenik, Jure participates in the work of the section of young architects SOBA DAŠ through workshops, lectures and other activities of society.

12.00 – 13.30

Pauza za ručak // Lunch break

14.00 – 18.30 SHE bio bistro // SHE bio bistro

Illuminovizija. Strategije svjetla – izlaganja i diskusije (na engleskom jeziku)

Illuminovation. Strategies of Light – presentations and discussion (in English)

Uvodna riječ Sonje Leboš, kustosice programa Illuminovizija

Sonja Leboš je kulturna antropologinja, autorica i kustosica. Predsjednica je Udruge za interdisciplinarna istraživanja (UIII) i idejna začetnica većine projekata i programa te organizacije.

//

Introductory Word by Sonja Leboš, the Concept Maker of Illuminovation Program

Sonja Leboš is a cultural anthropologist, author and curator. President of the Association for Interdisciplinary and Intercultural Research (AIIR), she has been the concept maker behind the most of its projects and programs.

Više na // See more at: www.uiii.hr

Predavanje Katrine Petter :: Kao moljac ka ognju. Kontroverzni odnos umjetnosti, svjetla i javnog prostora

Katrina Petter će predstaviti razne primjere projekata koji uključuju svjetlo kao glavni element, prateći teme kao što su atmosfera i naracije, spektakl i budnost. U posljednja dva desetljeća sve više i više gradova i regija priređuje festivale svjetla kako bi privukli pažnju turista. To nije začudno kada se uzmu u obzir spektakularne slike i veliki broj ljudi koji ih prati. Ipak, sveprisutnost električnog svjetla u našoj svakodnevici te način na koji ono utječe na našu rutinu, ali i percepciju, navodi na razmišljanje kako je također potrebno naći pomniji, čak i kritički pristup umjetničkom korištenju svjetla, odnosno – uočiti i sjenu. Predavanje će se fokusirati na projekte realizirane u Donjoj Austriji s dodatnim internacionalnim primjerima.

Katrina Petter je projektna koordinatorica, a projekte unutar organizacije **Public Art Lower Austria** vodi, konceptualizira te kurira već duži niz godina. **Public Art Lower Austria** među najvećim je evropskim platformama koje se bave umjetnošću u javnom prostoru.

//

Lecture by Katrina Petter :: Like a Moth to the Flame. The Controversial Relation of Art, Light and Public Spaces

Katrina Petter will present different examples of light projects along the topics of atmosphere and story-telling, spectacle and critical awareness. During the last two decades more and more cities and regions are hosting light festivals to attract tourists and attention. Who wants to blame them looking at the spectacular images and the crowds filling the streets. But looking at the omnipresence of electric light in our everyday-life and the way it influences our routines and our perception it seems necessary to also find a more considerate if not critical approach to the use of light by artists, to also see the shadow. The lecture will focus on projects realised in Lower Austria with additional international examples.

Katrina Petter has been a project coordinator, concept maker and curator for Public Art Lower Austria projects for a number of years. Public Art Lower Austria is one of the biggest European organizations that deals with public art projects.

Više na // See more at: www.publicart.at/

Predavanje // Lecture

::

Siegrun Appelt : Sporo svjetlo / Langsames Licht / Slow Light

S LED iluminacijom stigla je i nova era operiranja svjetlom. Digitalizacija, vođenje svjetla te njegova kvaliteta dobivaju na značenju. Fizički i emotivni utjecaji svjetla na ljudska bića postali su uobičajena tema u svakodnevici modernih društava. Količina svjetla koja određuje karakter prostora u stalnom je porastu. Naša percepcija se adaptirala i asimilirala nove uvjete tijekom godina, desetljeća, stoljeća. Projekt “Sporo svjetlo / Slow Light” traži načine praktične implementacije teorijskih dostignuća te iskustava umjetničkih, znanstvenih i subjekata, dopuštajući ciljano korištenje svjetla.

Siegrun Appelt dobitnica je brojnih nagrada među kojima ističemo recentniju Nagradu za kulturu Donje Austrije (2014). Izlagala je u renomiranim umjetničkim prostorima širom svijeta među kojima su npr. *Palais de Tokyo* u Parizu,

MUMOK u Beču, te Bijenale arhitekture u Veneciji. Siegrun je autorica **Slow Light** koncepta: “Kada se podigla nova zaštita od poplave duž obale Dunava u Spitzu, umjetnica Siegrun Appelt ostvarila je i ovaj koncept rasvjete naziva *Langsames Licht / Slow Light*. Koncept ovaploćuje vezu između visoke razine svijesti o važnosti zaštite okoliša i umjetničkog pristupa primjene svjetla u javnom prostoru. Pojam percepcije je ovim konceptom proširen s estetskog na intelektualni prostor”. Koncept *Slow Light* nastavlja se na prijašnje radove ove umjetnice kao što su velika svjetlosna instalacija “68.719.476.736” u dvorištu Museumsquartiera u Beču te projekt za Venecijanski bijenale.

With LED as illuminant a new era of dealing with lighting has dawned. Digitalisation, light guidance and light quality take on greater significance. Physical and emotional impacts of light on the human being have become common topics in the everyday life of a modern society. The amount of light which determines the character of spaces is steadily increasing. Our perception has adapted and assimilated to it over the years, decades, centuries. The project “Langsames Licht / Slow Light” searches for ways to practically implement theoretical insights and experience from the subjects of art, science and design, allowing a targeted use of light.

Siegrun Appelt has won numerous prizes among which we could single out the recent Kulturpreis of Lower Austria (2014). She exhibited in well known art spaces around the world as for example Palais de Tokyo in Paris, MUMOK in Vienna, and Architectural Biennial in Venice. She is the author of the Slow Light concept: “With the erection of new flood protection in Spitz the promenade along the Danube was also redesigned. The artist Siegrun Appelt developed the light concept Langsames Licht / Slow Light for the latter. It stands for the connection of an environmentally aware and an artistic approach to the treatment of light and lighting. The notion of perception is extended in this concept from an aesthetic to an intellectual space.” For Siegrun Appelt this concept is a continuation of her previous works such as her large installation **68.719.476.736** in the Museumsquartier courtyard in Vienna, as well as her project for the Architecture Biennial in Venice.

Više na // See more at:

<http://www.siegrunappelt.com/html/dt/biografie.html>

<http://www.publicart.at/en/projects/all/?pnr=816&weiter=1>

16.00-16.30

Pauza za kavu // **Coffee Break**

16.30-18.00

Iluminovizija 2017 – moguće lokacije svjetlosnih intervencija u Šibeniku

//

Iluminovision 2017 – possible sites for interventions with light in Šibenik

Prezentacija Sobe DAŠ Postindustrijsko stanje

//

Presentation by Soba DAŠ :: Post-industrial Condition

Ova prezentacija dati će pregled zapuštenih prostora Šibenika koji uključuju bivše vojne prostore, propale industrijske zone i nedovršene projekte, s naglaskom na njihovo današnje stanje te njihov značaj i položaj u gradskom prostoru.

Soba DAŠ je sekcija mladih Društva arhitekata Šibenik osnovana u listopadu 2012. godine. Ciljevi Sekcije su predstavljanje i afirmiranje mladih šibenskih arhitekata (do 35. godina) i studenata arhitekture i njihovih radova na arhitektonskoj i kulturnoj sceni grada Šibenika, ali i šire. U svom djelovanju Sekcija organizira i provodi projekte koji su od interesa za članove Sekcije i građane Šibenika, a sve s ciljem uključivanja mladih u probleme gradskog prostora te pokušaja da se isti riješe. Umrežavanjem s drugim interesnim skupinama te uspostavljanjem dijaloga s javnosti namjera je Sekcije da poboljša kvalitetu društvenog i kulturnog života u gradu Šibeniku.

//

This presentation will give an overview of squalid spaces of Šibenik that include ex-military estate,

derelict industrial sites and unfinished projects, with emphasis on their present state as well as their importance for and position in the city.

Soba DAŠ is a section of young members of Šibenik Society of Architects, founded in October 2012. Objectives of the Section are the presentation and affirmation of young Šibenik architects (up to 35) and students of architecture as well as their works on the architectural and cultural scene of the city of Šibenik, and beyond. In its activities, the Section organizes and carries out projects of interest for the members of the Sections and citizens of Šibenik, with aiming at involving youth in problems of the urban space and attempts to solve them. By networking with other interest groups and by establishing a public dialogue, the intention of the Section is to improve the quality of social and cultural life in the city of Šibenik.

Predavanje Sanje Horvatinčić :: „Monolit stoji noći svijetao kao ideja“. O nastajanju Spomen-parka strijeljanima na Šubićevcu

Spomen-park strijeljanim pripadnicima antifašističkog otpora na Šubićevcu jedan je do brojnih spomeničkih kompleksa nastalih u razdoblju socijalizma u Hrvatskoj, čiji je značaj za razvoj inovativnih strategija upisivanja i medijacije memorije u javnom prostoru zaboravljen uslijed opće simboličke devalvacije i fizičke devastacije mjesta sjećanja na lokalnu antifašističku borbu. Kako bismo ukazali na vrijednost ove iznimne urbanističke i arhitektonsko-skulpturalne cjeline, polazimo od sagledavanja njezine geneze, općih formalno-stilskih značajki i poetičkih predilekcija autora (Z. Kolacio, K. A. Radovani). Pri tom osobit značaj pridajemo propitivanju i nadilaženju konvencionalne spomeničke morfologije i otvaranju prostora dijaloškom aspektu memorijalnog obilježja. Osim što ovime pažnju ponovno usmjeravamo na simbolički značaj povijesnog događaja i značaj očuvanja autentičnog memorijalnog prostora – elemente koji čine osnovna polazišta Kolacijevе teorijske rasprave o fenomenu spomenika – pomnim čitanjem svih komponenti izvornog projekta nastojimo osvijetliti i one simboličke naglaske koji su vremenom izgubljeni. Jedan je od njih i simboličko-funkcionalni element osvjjetljenja centralnog plastičnog oblika spomen-parka, koji je činio dio izvorne koncepcije spomeničkog kompleksa.

Sanja Horvatinčić (Zagreb, 1986.) je asistentica na Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu, čije je znanstveni rad od 2011. godine usmjeren na istraživanje povijesnoumjetničkih, kulturno-političkih i antropoloških aspekata spomeničke produkcije iz razdoblja socijalizma. Suradnica je na dvama znanstvenim projektima Hrvatske zaklade za znanost (ARTNET, cro_sculpture), te na izložbenom projektu „Architecture in Yugoslavia“ (MoMA, 2018.). Izvršna je urednica časopisa *Život umjetnosti* i autorica niza znanstvenih i stručnih radova.

//

Sanja Horvatinčić :: “The monolith stands at night bright as an idea”. The genesis of the Memorial park Šubićevac dedicated to the victims of fascism

Memorial park Šubićevac, dedicated to the members of the resistance movement who were executed by a fascist firing squad in 1942, is one of the numerous monumental complexes built in the socialist period in Croatia, whose significance for the development of innovative strategies of inscribing and mediating memory in public space has been forgotten due to the general symbolic devaluation and physical devastation of places of memory of the local antifascist struggle.

In order to point to the value of this exceptional urbanist and architectural-sculptural ensemble, we shall focus on its genesis, its formal-stylistic features and poetic predilections of the authors, architect Z. Kolacio and sculptor K. A. Radovani.

While doing so, we shall attach particular importance to the efforts of reframing and overcoming of the conventions of memorial morphology, and of activating the dialogic potential of memorial attributes. Apart from focusing our attention on the symbolic significance of the historic event and the importance of preserving the authentic memorial space – the two constitutive elements of Kolacio's theoretical discussion on the phenomenon of a monument – we also want to illuminate those symbolic accents of the original project which have been lost over the course of time. One of these accents is a symbolic-functional element of light over the central vertical element of the memorial park, which belongs to the original concept of the memorial complex.

Sanja Horvatinčić (Zagreb, 1986) is an assistant researcher at the Institute of Art History in Zagreb since 2011. Her research is focused on art-historical, cultural-political and anthropological aspects of memorial and monumental production in the socialist period. She is currently engaged in two scientific projects founded by the Croatian Science Foundation (ARTNET, cro_sculpture), and is the member of advisory board of the exhibition project „Architecture in Yugoslavia“ (MoMA, 2018). She is the executive editor of the journal *Život umjetnosti* and the author of several scientific articles.

18-18.30

zaključna diskusija // **Conclusive Discussion**

19.00 – 20.30

Pauza za večeru // **Dinner**

20.30 večernja šetnja na Tvrđavu s pogledom na otoke // **Evening walk to the fortress with the view over islands**

Sunday 2.7.2017. // Sunday July 2, 2017

Šetnja do Šubićevca, jedne od mogućih lokacije intervencije Iluminovizije 2017

//

Walk to the Memorial park Šubićevac, one of the possible locations for the intervention within Illuminovision 2017